

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Infrastructuur en Milieu inzake het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (achtste tranche) (Kamerstuk 32 127, nr. 173).

De voorzitter van de commissie,
Paulus Jansen

De adjunct-griffier van de commissie,
Tjindink

INHOUDSOPGAVE	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Inleiding	2
Algemeen	3
Artikel I	3
<i>Onderdeel A</i>	3
<i>Onderdeel C</i>	3
Artikel II	4
<i>Onderdeel A</i>	4
<i>Onderdeel B</i>	7
II Reactie van de Minister	8

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (achtste tranche). De leden van de VVD-fractie zijn voorstander van de Crisis- en herstelwet omdat deze de uitvoering van ruimtelijke projecten op een zorgvuldige manier versnelt. Deze leden hebben met betrekking tot het voorliggende ontwerpbesluit nog een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (achtste tranche). Wel hebben de leden van de PvdA-fractie behoefte aan een nadere toelichting van de Minister op enkele punten van het ontwerpbesluit.

De leden van de SP-fractie hebben met verbazing kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Deze verbazing is gelegen in het feit dat zo snel na de zevende tranche (Kamerstuk 32 127, nr. 169 d.d. 14 juni 2013), nog geen zes maanden later, het ontwerpbesluit met de achtste tranche voorligt. Daarnaast vinden deze leden het voorbarig om dit ontwerpbesluit nu al aan de Kamer voor te leggen omdat de Tweede Kamer de behoefte heeft uitgesproken nog plenair te spreken over de zevende tranche via een plenair debat in de vorm van een verslag schriftelijk overleg (VSO).

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (achtste tranche) en hebben er enkele vragen over.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het genoemde ontwerpbesluit. Deze leden zijn altijd kritisch geweest over het nut en de noodzaak van de Crisis- en herstelwet.

Liever zien de leden van de D66-fractie bij grote projecten een gedragen oplossing, met een zorgvuldige inspraak en procedure voor de milieueffectrapportage.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben met teleurstelling kennisgenomen van alweer de achtste tranche van de Crisis- en herstelwet. In de ogen van deze leden is de regering er met deze wet niet in geslaagd de economische crisis aan de ecologische crisis te verbinden, en is er ook nog niets gebleken van de grote voordelen die deze wet zou moeten hebben in het aanpakken van de economische crisis, wat toch steeds de verdediging is geweest van de «noodzaak» om natuur- en

milieuregels drastisch te versoepelen via de Crisis- en herstelwet. Deze leden vragen de Minister op deze mening te reageren.

Algemeen

De leden van de VVD-fractie vragen of er projecten zijn aangemeld voor de achtste tranche van de Crisis- en herstelwet die uiteindelijk niet in het ontwerpbesluit zijn opgenomen. Zo ja, om welke projecten gaat het en wat is de reden van het niet opnemen in dit ontwerpbesluit?

De leden van de D66-fractie vragen voor alle nieuwe projecten onder de artikelen I en II naar de motivering van het toevoegen van de genoemde projecten aan de werkingssfeer van de Crisis- en herstelwet. Zij willen daarbij per project weten waarom van de vigerende normen en procedures moet worden afgeweken en welke alternatieven zijn overwogen. Kan de Minister ook per project toelichten hoe het onder het regime van de Crisis- en herstelwet brengen van de projecten zal bijdragen aan de doelen van de Crisis- en herstelwet?

De leden van de D66-fractie vragen ook hoe en op welk moment alle betrokken overheden bij een project worden geconsulteerd en geïnformeerd over de aanmelding van dat project onder de Crisis- en herstelwet. Kan de Minister bovendien per project van deze tranche waar meerdere overheden bij betrokken zijn, toelichten op welke manier dit precies is gebeurd?

De leden van de D66-fractie vragen op welk moment in het tijdspad van besluitvorming, ontwikkeling en realisatie een project kan worden aangemeld voor de Crisis- en herstelwet.

De leden van de D66-fractie constateren dat onderhavig ontwerpbesluit inmiddels al de achtste tranche van de Crisis- en herstelwet betreft. Kan de Minister aangeven hoeveel grote projecten inmiddels al onder de Crisis- en herstelwet zijn gezet en hoeveel projecten ze daar hierna nog aan verwacht toevoegen? Stelt ze een grens aan het aantal tranches dat wordt ingesteld vóór de implementatie van de Omgevingswet?

Artikel I

Onderdeel A

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister om nader in te gaan op de haalbaarheid van het project Bedrijventerrein Heesch-West en in hoeverre dit project voldoet aan de regionale behoefte voor bedrijventerreinen. Klopt het dat er nog een gat in de begroting van het project bestaat? In het verlengde daarvan verzoeken de voornoemde leden de Minister uiteen te zetten in hoeverre het wenselijk is om dit project onder de Crisis- en herstelwet te plaatsen waardoor de looptijd van het bestemmingsplan kan worden verlengd, terwijl nut en noodzaak van een dergelijk bedrijventerrein te betwisten zijn omdat een sluitende exploitatie op de reguliere termijn niet realistisch lijkt.

Onderdeel C

De leden van de D66-fractie vragen meer duidelijkheid over de experimenterprojecten. Wat zijn de concrete doelstellingen, op welke manier zullen die gemeten worden, hoe wordt verantwoording afgelegd, op welke manier worden de rechten van omwonenden gewaarborgd en hoe wordt de Kamer over de resultaten van de experimenterprojecten geïnformeerd? Ook vragen deze leden of de experimenterprojecten die aan deze tranche worden toegevoegd, nog mee zullen worden genomen in de evaluatie van 2014, en zo niet, wanneer dan de evaluatie zal plaatsvinden.

Ten slotte willen ze weten op welke manier de resultaten in de ontwikkeling van de Omgevingswet worden verwerkt.

Artikel 7i

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister of zij het niet wenselijk acht dat er, in het kader van het experiment met een gebiedsdekkende omgevingsvisie in de gemeente Meerssen, voor gezorgd wordt dat ook de omgevingsvisie op de gebruikelijke wijze gepubliceerd kan worden en niet alleen op de gemeentelijke website, ook in anticipatie op de Omgevingswet.

Tevens verzoeken de leden van de fractie van de PvdA de Minister om meer informatie over hoe de gebiedsdekkende omgevingsvisie van de gemeente Meerssen in overeenstemming zal worden gebracht met de ruimtelijke plannen van de provincie Limburg.

Artikel 7j

De leden van de PvdA-fractie vragen of er voldoende zekerheid is over een goed functionerend privaat garantiestelsel. De voornoemde leden vragen daarbij op welk moment in het bouwproces de bouwkundige toetsing van het Keurmerk Garantiewoning plaats zal vinden. Kan worden geborgd dat een woning aan het Bouwbesluit 2012 voldoet als de aanpak met het Keurmerk Garantiewoning meer flexibiliteit biedt om tussentijdse wijzigingen in het bouwplan door te kunnen voeren?

Artikel II

Onderdeel A

Ice Dôme Almere

De zoveelste toevoeging van ruimtelijke projecten onder artikel II onder A roept bij de leden van de SP-fractie vragen op. Bij onderdeel 31, Ice Dôme Almere, is immers sprake van het ontwikkelen en realiseren van een nieuwe nationale topsportaccommodatie voor schaatssporten. Naar de mening van deze leden is bij dit project geen sprake van een situatie waarin besluitvorming jarenlang is opgehouden vanwege knelpunten in wetgeving. Bij dit project is sprake van splinternieuwe besluitvorming. Deze leden zouden dan ook graag een uitgebreide toelichting ontvangen over waarom dit project naar de mening van de Minister moet vallen onder de vleugels van de Crisis- en herstelwet.

De leden van de D66-fractie vragen of de besluitvorming rond de Ice Dôme in Almere al is afgerond.

Projecten in Muiden

Het verwondert de leden van de fractie van de PvdA dat de Minister stelt dat de ontwikkeling van de Buitenhaven in Muiden extra zorgvuldig dient te worden voorbereid vanwege de ligging in een Natura 2000- en UNESCO-werelderfgoedgebied en vervolgens besluit deze ontwikkeling onder de werking van de Crisis- en herstelwet te plaatsen. De leden van de fractie van de PvdA vragen de Minister waarom er, gezien de wens om tot uiterst zorgvuldige ontwikkeling te komen, niet voor wordt gekozen dit project onder het reguliere regime te laten vallen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister een nadere toelichting te geven op de manier waarop de financiering van de ontwikkeling van het KNSF-terrein¹ geregeld is, gezien het feit dat de grond eerst grondig gesaneerd moet worden voordat het terrein bouwrijp gemaakt kan worden. Kan de Minister aangeven wie deze kosten op zich zal nemen en hoe dit in de grondexploitatie wordt verwerkt?

¹ KNSF: Koninklijke Nederlandse Springstoffabriek

De toevoegingen onder 32 (KNSF-terrein), 33 (Buitenhaven Muiden) en 34 (Brediussterrein – eveneens Muiden) roepen op zijn vriendelijkst geformuleerd irritatie op bij de leden van de fractie van de SP.

Mede gezien de grote maatschappelijk weerstand in Muiden blijft het de vraag waarom het toevoegen aan de achtste tranche wederom ten koste moet gaan van derde-belanghebbenden in dit gebied. Pas in januari 2014 is aan de gemeenteraad van Muiden het voorstel voorgelegd om medewerking te verlenen aan de vaststellingsovereenkomst met de KNSF-groep. Om dan in december 2013 al een voorstel aan de Kamer voor te leggen over toevoeging van dit project aan de achtste tranche van de Crisis- en herstelwet is naar de mening van de leden van de SP-fractie op zijn minst voorbarig te noemen.

De Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn in verschillende overeenkomsten verplichtingen aangegaan op basis van een open begroting in plaats van op basis van daadwerkelijke gemaakte kosten. Daarnaast is oud-gedeputeerde Hooijmaijers intensief betrokken geweest bij de – naar mening van de leden van de fractie van de SP schimmige – totstandkoming van de bestuursovereenkomst. Ook de rechter heeft zich inmiddels uitgesproken over de handelwijze van deze oud-gedeputeerde. De Commissie Operatie Schoon Schip spreekt inzake dit dossier over geheim gehouden deskundigheidsrapporten en besluitvorming welke zich buiten ambtelijke betrokkenheid heeft voltrokken². De Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit van Noord-Holland heeft geconcludeerd dat het KNSF-project niet uitvoerbaar is zonder ernstige en onherstelbare schade aan de cultuurhistorische en ecologische waarden van het terrein. Daarnaast is tot op de dag van vandaag onduidelijk over welke aantallen te ontwikkelen woningen in de plannen sprake is. Door de jaren heen was sprake van 250 á 300, 1475, 500 á 600, 2000, 1000 en 1100 á 1200 woningen. De leden van de SP-fractie vragen zich dan ook af of dit project met zoveel juridische en democratische «open einden» een oneigenlijk zetje moet krijgen door toevoeging aan de Crisis- en herstelwet en zijn benieuwd naar de opvattingen van de Minister hierover.

Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie of de provincie Noord Holland op enigerlei wijze betrokken is geweest bij het voorstel tot toevoeging van het KNSF-terrein aan de Crisis- en herstelwet. De in december 2002 gesloten intentieovereenkomst met de KNSF-groep³ stelt: «De in deze intentieverklaring afgelegde verklaringen van Gedeputeerde Staten (GS) laten onverlet hun verantwoordelijkheden en bevoegdheden, waaronder die als bestuursorgaan. GS behouden zich het recht voor hun zienswijzen en handelen te veranderen, naar aanleiding van voort-schrijdend inzicht met betrekking tot algemeen belang en belangen van derden». Hoe verhoudt zich deze door de provincie afgegeven verklaring tot de Crisis- en herstelwet?

De leden van de fractie van de SP vragen de Minister welke belangen gediend zijn bij de toevoeging van de drie genoemde projecten in Muiden (32, 33 en 34) aan de achtste tranche van de Crisis- en herstelwet.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie willen in dit overleg vooral hun verbazing uitspreken over het toevoegen van het KNSF-terrein, de Brediusgronden en de buitenhaven van Muiden aan bijlage II van de Crisis- en herstelwet. In de nota van toelichting blijkt volgens deze leden op geen enkele wijze de motivatie van het kabinet om de genoemde projecten op te nemen. Waarom worden genoemde gebieden toegevoegd aan bijlage II? Kan de Minister bevestigen dat er nog geen definitieve

² «Ondernemend bestuur – Over de bestuurscultuur van de provincie Noord-Holland 2003-2011» d.d. 31 oktober 2012 (<http://www.noord-holland.nl/web/file?uuid=01f7c8b4-3695-4ae1-b960-94180658ba94&owner=f22bc2f4-2ebd-4086-8aa8-7e9c95211aca&contentid=15803>)

³ Intentieverklaring VROM, Provincie en KNSF d.d. 20 december 2002 (<http://www.muideninfo.nl/archief/minfo-knsf-intentieverkl.html>)

plannen zijn voor het KNSF-terrein? Waarom wordt dit niet-uitgewerkte plan dan toch nu al toegevoegd? Graag een heldere uitleg.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vinden dat de beschrijving van de genoemde projecten eerder argumenten biedt om de gebieden juist niet aan te wijzen onder de Crisis- en herstelwet. De Minister schrijft immers «vanwege de ligging in het Natura 2000-gebied dient de ontwikkeling zeer zorgvuldig te worden ingepast. Gezien de instandhoudingsopgave van het aangrenzende UNESCO werelderfgoed «Stelling van Amsterdam» (o.a. deelgebied Westbatterij) dienen de voorstellen voor het KNSF-terrein en de Buitenhaven extra zorgvuldig te worden voorbereid». De zorgvuldigheid wordt niet bevorderd door het verkorten van procedures en daarmee het beperken van de inspraak. Waarom neemt de Minister niet de zorgvuldigheid in acht waar de belangen in de omgeving om vragen?

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren verwijzen naar het onderzoek van Van der Goes en Groot naar de aanwezige flora en fauna in het Kruitbos op het KNSF-terrein. Het ecologisch adviesbureau heeft in opdracht van de ontwikkelaar 80 beschermde soorten gevonden, waarvan meerdere rode lijst-soorten. Het bos herbergt dus belangrijke natuurwaarden. Onder meer de meervleermuis zou voorkomen in het Natura 2000-gebied IJmeer-Markermeer dat grenst aan het KNSF-terrein en voor het vernietigen van het leefgebied van deze dieren zal een Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk zijn. Is de Minister het met deze leden eens dat deze natuurwaarden zo veel mogelijk beschermd moeten worden? Deelt de Minister de mening dat het niet ontwikkelen van het Kruitbos de beste bescherming biedt voor de natuurwaarden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom moet het gebied ontwikkeld worden en dan ook nog onder het regime van de Crisis- en herstelwet?

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren constateren dat over de kosten en het benodigd aantal woningen om sanering mogelijk te maken zeer uiteenlopende getallen de ronde doen. Deze leden zijn benieuwd naar het standpunt van de Minister hierover. Wat kost de sanering en op welk onderzoek is dat gebaseerd? Wat zijn de kosten van het opruimen van de explosieven en waar baseert de Minister dat op? Is het volgens de Minister nodig dat het hele bos gekapt moet worden? Zo ja, waar baseert zij dat op? Hoeveel woningen moeten er volgens de Minister worden gebouwd op de sanering te kunnen uitvoeren?

Naast de inhoudelijke bezwaren tegen de ontwikkeling van het KNSF-terrein zijn de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren ook bezorgd over de dubieuze geschiedenis van het KNSF-dossier. Hoe heeft de Minister deze geschiedenis van het KNSF dossier meegewogen in haar besluit om het KNSF-terrein toe te voegen aan de bijlage? In het rapport Ondernemend Bestuur van de Commissie Operatie Schoon Schip, waarin de bestuurscultuur binnen de provincie Noord-Holland wordt onderzocht, wordt het KNSF-terrein vaak genoemd. Verschillende zaken vallen de Commissie op: de nogal dwingende houding van de inmiddels veroordeelde Noord-Hollandse oud-gedeputeerde ten gunste van de verkopende partij, een geheim gehouden deskundigenrapport, op verzoek van de projectontwikkelaar, maar tegen ambtelijke adviezen in, de inhuur van een zakenrelatie van de gedeputeerde als bemiddelaar en een donatie van de projectontwikkelaar aan de stichting waar de gedeputeerde voorzitter van was. Volgens de Commissie is het begrijpelijk dat op zijn minst een sfeer van een schijn van belangenverstrengeling ontstaat. Ook blijkt uit een brief aan de projectontwikkelaar de betrokkenheid van een persoon die in het kader van de bouwfraude is veroordeeld. Heeft de Minister een BIBOB-advies⁴ gevraagd, of heeft de gemeente Muiden of de provincie Noord-Holland een BIBOB-advies gevraagd om te voorkomen dat de

⁴ BIBOB-advies: Advies op basis van de wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

integriteit van de overheid wordt gecompromitteerd? Zo nee, is de Minister alsnog bereid om een BIBOB-advies in te winnen?
Afsluitend concluderen de leden van de PvdD-fractie dat het een vreemde en ongelukkige keuze lijkt om het KNSF-terrein, de Brediusgronden en de buitenhaven van Muiden aan bijlage II van de Crisis en Herstelwet toe te voegen. Deze leden vragen de Minister of zij bereid is deze toevoeging te heroverwegen en krijgen daarop graag een onderbouwde reactie, mocht zij daar niet toe bereid zijn.

Wind op land

Met betrekking tot de projecten waarbij windmolens op land worden geplaatst hebben de leden van de VVD-fractie de vraag of bij de voorwaarden om windmolens te kunnen plaatsen ook economische en toeristische gevolgen voor de directe omgeving worden meegenomen en zo ja, hoe dat in het proces wordt gewogen.

De vragen van de PVV-fractie over dit ontwerpbesluit gaan over het project Wind op land Eemshaven, dat in artikel II wordt toegevoegd aan categorie Aa (Overige ruimtelijke projecten) van bijlage II van de Crisis- en herstelwet. Deze leden vragen of de Minister bekend is met het feit dat de geplande locatie in Eemshaven een zeedijk is. Deze leden vragen tevens of de Minister hun mening deelt dat de geplande windturbines op de zeedijk een destabiliserende werking hebben, met grote gevolgen voor de waterveiligheid in het gebied. Zo nee, waarom niet? Zij vragen verder of de Minister hun mening deelt dat er in een aardbevinggevoelig gebied überhaupt niet gebouwd moet worden op (zee)dijken. Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie zijn van mening dat in dit soort gevallen geen enkel risico mag worden genomen. Helemaal aangezien artikel 2.11.3 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) het bouwen op primaire waterkeringen verbiedt. Deze leden vragen of de Minister bekend is met dit artikel en of zij werkelijk voornemens is omwille van windturbines de Crisis- en herstelwet in te zetten om het Barro buitenspel te zetten.

De leden van de PVV-fractie vragen of de Minister ermee bekend is dat de Gedeputeerde Staten van Groningen in het Statendebat over dit onderwerp hebben beweerd dat men doelbewust van deze nationale regel wil afwijken. Deze leden vragen daarbij of de Minister de mening deelt dat een provincie zich aan nationale regels moet houden, ook als het haar eigen groene duurzaamheidsplannen in de weg zit.

De leden van de PVV-fractie vragen tot slot of de Minister bereid is om deze windturbineplannen en de plannen in Delfzijl per direct te staken en deze projecten uit de achtste tranche van de Crisis en Herstelwet te houden, zodat de bevolking van Delfzijl en Eemshaven op een fatsoenlijke manier bezwaar en beroep tegen de bestemmingsplanwijzigingen kan aantekenen. Zo nee, waarom niet?

Onderdeel B

De leden van de fractie van de PvdA verzoeken de Minister nader te motiveren waarom de reconstructie van knooppunt Hoevelaken onder de werking van de Crisis- en herstelwet wordt geplaatst. De voornoemde leden vinden dat de motivering hiervoor in de memorie van toelichting ontbreekt.

De voornoemde leden zijn tevens benieuwd of de andere partijen (provincies Utrecht en Gelderland en de gemeenten Amersfoort en Nijkerk) die naast de Minister de bestuursovereenkomst over de reconstructie van knooppunt Hoevelaken hebben ondertekend, zijn gekend in het voornemen van de Minister om de reconstructie onder de werking van de Crisis- en herstelwet te plaatsen. Kan de Minister dit toelichten?

De leden van de D66-fractie vragen aan de Minister welke gevolgen de toevoeging van het knooppunt Hoevelaken aan de Crisis- en herstelwet zal hebben voor de doelstellingen met betrekking tot geluidsoverlast en luchtverontreiniging en de gemaakte afspraken binnen het project, alsook of de uitvoering van het knooppunt daadwerkelijk versneld zal worden en wat dan het nieuwe tijdsplan voor de ontwikkeling zal zijn.

II Reactie van de Minister